

calefaciébant se: erat autem cum eis et Petrus stans, et calefaciens se. Póntifex ergo interrogávit Jesum de discípulis suis, et de doctrína ejus. Respóndit ei Jesus: Ego palam locútus sum mundo: ego semper dócui in synagóga, et in templo, quo omnes Judæi convéniunt: et in occúlto locútus sum nihil. Quid me intérrogas? intérroga eos, qui audierunt quid locútus sim ipsis: ecce hi sciunt, quæ dixerim ego. Hæc autem cum dixisset, unus assistens ministrórum dedit álapam Jesu, dicens: Sic respóndes pontífici? Respóndit ei Jesus: Si male locútus sum, testimónium pérhibe de malo: si autem bene, quid me cædis? Et misit eum Annas ligátum ad Cáipham pontíficem. Erat autem Simon Petrus stans, et calefaciens se. Dixérunt ergo ei: Numquid et tu ex discípulis ejus es? Negávit ille, et dixit: Non sum. Dicit ei unus ex servis pontíficis, cognátus ejus, cujus abscídit Petrus aurículam: Nonne ego te vidi in horto cum illo? Iterum ergo negávit Petrus: et statim gallus cantávit. Addúcunt ergo Jesum a Cáipha in prætórium. Erat autem mane: et ipsi non introiérunt in prætórium, ut non contaminaréntur, sed ut manducarent pascha. Exívit ergo Pilátus ad eos foras, et dixit: Quam accusatiónem affértis advérsus hóminem hunc? Respónderunt, et dixerunt ei: Si non esset hic malefáctor, non tibi tradidissémus eum. Dixit ergo eis Pilátus: Accípite eum vos, et secúndum legem vestram judicáte eum. Dixérunt ergo ei Judæi: Nobis non licet interficere quemquam. Ut sermo Jesu implerétur, quem dixit, significans qua morte esset moritúrus. Introívit ergo íterum in prætórium Pilátus, et vocávit Jesum, et dixit ei: Tu es rex Judæórum? Respóndit Jesus: A temetípso hoc dicis, an álii dixerunt tibi de me? Respóndit Pilátus: Numquid ego Judæus sum? gens

tua, et pontífices tradidérunt te mihi: quid fecísti? Respóndit Jesus: Regnum meum non est de hoc mundo: si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei útique decertárent ut non tráderer Judæis: nunc autem regnum meum non est hinc. Dixit itaque ei Pilátus: Ergo rex es tu? Respóndit Jesus: Tu dicis quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mundum, ut testimónium perhíbeam veritáti: omnis, qui est ex veritáte, audit vocem meam. Dicit ei Pilátus: Quid est veritas? Et cum hoc dixisset, íterum exívit ad Judæos, et dicit eis: Ego nullam invénio in eo causam. Est autem consuetúdo vobis, ut unum dimíttam vobis in Pascha: vultis ergo dimíttam vobis regem Judæórum? Clamavérunt ergo rursus omnes, dicentes: Non hunc, sed Barábbam. Erat autem Barábbas latro. Tunc ergo apprehéndit Pilátus Jesum, et flagellávit. Et mílites plecténtes corónam de spinis, imposuérunt cápiti ejus: et veste purpúrea circumdedérunt eum. Et veniébant ad eum, et dicebant: Ave rex Judæórum: et dabant ei álapas. Exívit ergo íterum Pilátus foras, et dicit eis: Ecce addúco vobis eum foras, ut cognoscáti, quia nullam invénio in eo causam. (Exívit ergo Jesus portans corónam spíneam, et purpúreum vestiméntum.) Et dicit eis: Ecce homo. Cum ergo vidissent eum pontífices, et ministri, clamábant, dicentes: Crucífige, crucífige eum. Dicit eis Pilátus: Accípite eum vos, et crucífigite: ego enim non invénio in eo causam. Respónderunt ei Judæi: Nos legem habémus, et secúndum legem debet mori, quia Fílium Dei se fecit. Cum ergo audisset Pilátus hunc sermónem, magis tímuit. Et ingressus est prætórium íterum: et dixit ad Jesum: Unde es tu? Jesus autem respónsum non dedit ei. Dicit ergo ei Pilátus: Mihi non loquéris? nescis quia potestátem

hábeo crucifigere te, et potestátem hábeo dimíttere te? Respóndit Jesus: Non habéres potestátem advérsus me ullam, nisi tibi datum esset désuper. Proptérea qui me trádidit tibi, majus peccátum habet. Et exínde quærébat Pilátus dimíttere eum. Judæi autem clamábant, dicétes: Si hunc dimíttis, non es amicus Cæsaris. Omnis enim qui se regem facit, contradícit Cæsari. Pilátus autem cum audísset hos sermónes, addúxit foras Jesum: et sedit pro tribunáli, in loco, qui dicitur Lithóstrotos, hebráice autem Gábbatha. Erat autem parascéve Paschæ, hora quasi sexta, et dicit Judæis: Ecce rex vester. Illi autem clamábant: Tolle, tolle, crucifige eum. Dicit eis Pilátus: Regem vestrum crucifigam? Respondérunt pontífices: Non habémus regem, nisi Cæsarem. Tunc ergo trádidit eis illum, ut crucifigerétur. Suscepérunt autem Jesum, et eduxérunt. Et bájulans sibi crucem, exívit in eum, qui dicitur Calvária, locum, hebráice autem Gólgotha: ubi crucifixérunt eum, et cum eo álios duos, hinc et hinc, médium autem Jesum. Scripsit autem et título Pilátus: et pósuit super crucem. Erat autem scriptum: Jesus Nazarenus, Rex Judæórum. Hunc ergo título multi Judæórum legérunt: quia prope civitátem erat locus, ubi crucifixus est Jesus: et erat scriptum hebráice, græce et latíne. Dicébant ergo Piláto pontífices Judæórum: Noli scríbere, Rex Judæórum: sed quia ipse dixit: Rex sum Judæórum. Respóndit Pilátus: Quod scripsi, scripsi. Míletes ergo cum crucifixissent eum, accepérunt vestiménta ejus (et fecérunt quátuor partes, unicuíque míliti partem) et túnica. Erat autem túnica inconsútilis, désuper contéxta per totum. Dixérunt ergo ad ínvicem: Non scindámus eam, sed sortiámur de illa cujus sit. Ut Scriptúra implerétur, dicens: Par-

títi sunt vestiménta mea sibi: et in vestem meam misérunt sortem. Et míletes quidem hæc fecérunt. Stabant autem juxta crucem Jesu mater ejus, et soror matris ejus, María Cléophæ, et María Magdaléne. Cum vidísset ergo Jesus matrem, et discipulum stantem, quem diligébat, dicit matri suæ: Múlier, ecce filius tuus. Deínde dicit discipulo: Ecce mater tua. Et ex illa hora accépit eam discipulus in sua. Póstea sciens Jesus quia ómnia consummáta sunt, ut consummarétur Scriptúra, dixit: Sítio. Vas ergo erat pósitum acéto plenum. Illi autem spóngiam plenam acéto, hyssópo circumponétes, obtulérunt ori ejus. Cum ergo accepísset Jesus acétum, dixit: Consummátum est. Et inclináto cápite trádidit spíritum. Judæi ergo (quóniam Parascéve erat), ut non remanérent in cruce córpora Sábbato, (erat enim magnus dies ille Sábbati) rogavérunt Pilátum ut frangeréntur eórum crura, et tolleréntur. Venérunt ergo míletes: et primi quidem fregérunt crura, et alterius, qui crucifixus est cum eo. Ad Jesum autem cum veníssent, ut vidérunt eum jam mórtuum, non fregérunt ejus crura, sed unus mílitum láncea latus ejus apéruit, et continuo exívit sanguis et aqua. Et qui vidit, testimónium perhíbuit: et verum est testimónium ejus. Et ille scit quia vera dicit: ut et vos credátis. Facta sunt enim hæc ut Scriptúra implerétur: Os non comminuétis ex eo. Et íterum ália Scriptúra dicit: Vidébunt in quem transfixérunt. Post hæc autem rogávit Pilátum Joseph ab Arimathæa (eo quod esset discipulus Jesu, occúltus autem propter metum Judæórum), ut tólleret corpus Jesu. Et permísit Pilátus. Venit ergo, et tulit corpus Jesu. Venit autem et Nicodémus, qui vénerat ad Jesum nocte primum, ferens mixtúram myrrhæ, et áloës, quasi libras centum. Accepérunt ergo corpus Jesu,

et ligaverunt illud linteis cum aromatibus, sicut mos est Judæis sepelire. Erat autem in loco, ubi crucifixus est, hortus: et in horto monumentum novum, in quo nondum quisquam positus erat. Ibi ergo propter Parascēven Judæorum, quia juxta erat monumentum, posuerunt Jesum.

6. Oratio ad Dominum Jesum Christum de singulis articulis passionis ejus, dicenda a moriente, vel ab alio pro eo.

V. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

R. Quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum.

Deus, qui pro redemptione mundi voluisti nasci, circumcidi, a Judæis reprobari, a Juda traditore osculo tradi, vinculis alligari, sicut agnus innocens ad victimam duci, atque conspectibus Annæ, Caphæ, Pilati, et Herodis indecenter offerri, a falsis testibus accusari, flagellis et opprobriis vexari, sputis conspui, spinis coronari, colaphis cædi, arundine percuti, facie velari, vestibus exui, cruci clavis affigi, in cruce levari, inter latrones deputari, felle et aceto potari, et lancea vulnerari: tu, Domine, per has sanctissimas penas tuas, quas ego indignus recolo, et per sanctam crucem et mortem tuam, libera me (vel, si alius dicit pro eo, libera famulum tuum **N.**) a pœnis inferni, et perducere digneris, quo perduxisti latronem tecum crucifixum. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Dici præterea possunt sequentes Psalmi.

Psalmus 117.

Confitemini Domino quoniam bonus: * quoniam in sæculum misericordia ejus.

Dicat nunc Israël quoniam bo-

nus: * quoniam in sæculum misericordia ejus.

Dicat nunc domus Aaron: * quoniam in sæculum misericordia ejus.

Dicant nunc qui timent Dominum: * quoniam in sæculum misericordia ejus.

De tribulatione invocavi Dominum: * et exaudivit me in latitudine Dominus.

Dominus mihi adjutor: * non timebo quid faciat mihi homo.

Dominus mihi adjutor: * et ego despiciam inimicos meos.

Bonum est confidere in Domino, * quam confidere in homine:

Bonum est sperare in Domino, * quam sperare in principibus.

Omnes gentes circueverunt me: * et in nomine Domini quia ultus sum in eos.

Circumdantes circumdederunt me: * et in nomine Domini quia ultus sum in eos.

Circumdederunt me sicut apes, et exarserunt sicut ignis in spinis: * et in nomine Domini quia ultus sum in eos.

Impulsus eversus sum ut caderem: * et Dominus suscepit me.

Fortitudo mea, et laus mea Dominus: * et factus est mihi in salutem.

Vox exultationis, et salutis * in tabernaculis justorum.

Dextera Domini fecit virtutem: dextera Domini exaltavit me, * dextera Domini fecit virtutem.

Non moriar, sed vivam: * et narrabo opera Domini.

Castigans castigavit me Dominus: * et morti non tradidit me.

Aperite mihi portas justitiæ, ingressus in eas confitebor Domino: * hæc porta Domini, justi intrabunt in eam.

Confitebor tibi quoniam exaudivisti me: * et factus es mihi in salutem.

Lapidem, quem reprobaverunt ædificantes: * hic factus est in caput anguli.

A Domino factum est istud: * et est mirabile in oculis nostris.

Hæc est dies, quam fecit Dominus: * exultemus, et lætemur in ea.

O Domine saluum me fac, o Domine bene prosperare: * benedictus qui venit in nomine Domini.

Benediximus vobis de domo Domini: * Deus Dominus, et illuxit nobis.

Constituite diem solennem in condensis, * usque ad cornu altaris.

Deus meus es tu, et confitebor tibi: * Deus meus es tu, et exaltabo te.

Confitebor tibi quoniam exaudivisti me: * et factus es mihi in salutem.

Confitemini Domino quoniam bonus: * quoniam in sæculum misericordia ejus.

Gloria Patri.

Psalmus 118.

Beati immaculati in via: * qui ambulant in lege Domini.

Beati, qui scrutantur testimonia ejus: * in toto corde exquirunt eum.

Non enim qui operantur iniquitatem, * in viis ejus ambulaverunt.

Tu mandasti * mandata tua custodiri nimis.

Utinam dirigantur viæ meæ, * ad custodiendas justificatiões tuas.

Tunc non confundar, * cum perspexero in omnibus mandatis tuis.

Confitebor tibi in directione cordis: * in eo quod didici iudicia justitiæ tuæ.

Justificatiões tuas custodiam: * non me derelinquas usquequaque.

In quo corrigit adolescentior viam suam? * in custodiendo sermones tuos.

In toto corde meo exquisivi te: * ne repellas me a mandatis tuis.

In corde meo abscondi eloquia tua: * ut non peccem tibi.

Benedictus es Domine: * doce me justificatiões tuas.

In labiis meis, * pronuntiavi omnia iudicia oris tui.

In via testimoniõrum tuõrum delectatus sum, * sicut in omnibus divitiis.

In mandatis tuis exercebor: * et considerabo vias tuas.

In justificatiõibus tuis meditabor: * non obliviscar sermones tuos.

Glória Patri.

Retribue servo tuo, vivifica me: * et custodiam sermones tuos.

Revela oculos meos: * et considerabo mirabilia de lege tua.

7. Tres piæ et utiles morientibus Orationes cum tribus Pater noster, et tribus Ave Maria, in agone mortis recitandæ.

Primo dicitur: **Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.**

Pater noster. Ave María.

Incola ego sum in terra: * non abscondas a me mandata tua.

Concupivit ánima mea desiderare justificatiões tuas, * in omni tẽpore.

Increpasti superbos: * maledicti qui declinant a mandatis tuis.

Aufer a me opprobrium, et contẽptum: * quia testimonia tua exquisivi.

Etenim sederunt principes, et adversum me loquebantur: * servus autem tuus exercebatur in justificatiõibus tuis.

Nam et testimonia tua meditatio mea est: * et consilium meum justificatiões tuæ.

Adhæsit pavimento ánima mea: * vivifica me secundum verbum tuum.

Vias meas enuntiavi, et exaudisti me: * doce me justificatiões tuas.

Viam justificatiõnum tuarum instrue me: * et exercebor in mirabilibus tuis.

Dormitavit ánima mea præ tẽdio: * confirma me in verbis tuis.

Viam iniquitatis amove a me: * et de lege tua miserere mei.

Viam veritatis elégi: * iudicia tua non sum oblitus.

Adhæsi testimoniis tuis Domine: * noli me confundere.

Viam mandatorum tuõrum cucurri, * cum dilatasti cor meum.

Glória Patri.

Oratio.

Domine Jesu Christe, per tuam sanctissimam agoniam, et orationem, qua orasti pro nobis in monte Oliveti, quando factus est sudor tuus sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram: obsecro te, ut multitudinem sudoris tui sanguinei, quem præ timoris angustia copiosissime pro nobis effudisti, offerre et ostendere digneris Deo Patri omnipotenti contra multitudinem omnium peccatorum hujus famuli tui **N.**, et libera eum in hac hora mortis suæ ab omnibus pœnis et angustis, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas Deus in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Secundo dicitur: **Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.**

Pater noster. Ave María.

Oratio.

Domine Jesu Christe, qui pro nobis mori dignatus es in cruce, obsecro te, ut omnes amaritudines passionum, et pœnarum tuarum, quas pro nobis miseris peccatoribus sustinuisti in cruce, maxime in illa hora, quando sanctissima ánima tua egressa est de sanctissimo corpore tuo, offerre et ostendere digneris Deo Patri omnipotenti pro ánima hujus famuli tui **N.**, et libera eum in hac hora mortis ab omnibus pœnis et passionibus, quas pro peccatis suis se timet meruisse: Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas Deus in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Tertio dicitur: **Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.**

Pater noster. Ave María.

Oratio.

Domine Jesu Christe, qui per os Prophætæ dixisti: In caritate perpétua dilexi te, ideo attraxi

te miserans; obsecro te, ut eandem caritatem tuam, quæ te de cœlis in terram ad tolerandas omnium passionum tuarum amaritudines attraxit, offerre et ostendere digneris Deo Patri omnipotenti pro anima hujus famuli tui **N.**, et libera eum ab omnibus passionibus et pœnis, quas pro peccatis suis timet se meruisse. Et salva animam ejus in hac hora exitus sui. Aperi ei januam vitæ, et fac eum gaudere cum Sanctis tuis in glória æterna. Et tu, piissime Dómine Jesu Christe, qui redemisti nos pretiosissimo sanguine tuo, miserere animæ hujus famuli tui, ut eam introducere digneris ad semper viréntia et amœna loca paradisi, ut vivat tibi amore indivisibili, qui a te, et ab electis tuis numquam separari potest. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas Deus in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

CAPUT 8.

IN EXPIRATIONE.

Qum vero tempus expirandi institerit, tunc maxime ab omnibus circumstantibus, flexis genibus, vehementer orationi instandum est. Ipse vero moriens, si potest, dicat; vel si non potest, assistens, sive Sacerdos pro eo clara voce pronuntiet: **JESU, JESU, JESU.** Quod et ea quæ sequuntur, ad illius aures, si videbitur, etiam sæpius repetat.

In manus tuas, Dómine, commendo spiritum meum. Dómine Jesu Christe, suscipe spiritum meum. Sancta María, ora pro me. María mater grátia, mater misericórdia, tu me ab hoste protege, et hora mortis suscipe.

2. Tunc ubi viget pia consuetudo, pulsetur campana parochialis Ecclesiæ aliquibus ictibus, ad significandum fidelibus in urbe, vel loco, aut extra in suburbanis existentibus, instantem mortem expirantis ægroti, ut pro eo Deum rogare possint.

3. Egressa anima de corpore, statim dicatur hoc:

R. Subvenite Sancti Dei, occurrere Angeli Dómini, * Suscipientes animam ejus, * Offerentes eam in conspectu Altissimi.

V. Suscipiat te Christus qui vocavit te, et in sinum Abrahæ Angeli deducant te.

Suscipientes animam ejus, * Offerentes eam in conspectu Altissimi.

V. Réquiem æternam dona ei, Dómine, et lux perpétua luceat ei. * Offerentes eam in conspectu Altissimi.

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Pater noster.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Réquiem æternam dona ei, Dómine.

R. Et lux perpétua luceat ei.

V. A porta inferi.

R. Erue, Dómine, animam ejus.

V. Requiéscat in pace. **R.** Amen.

V. Dómine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Tibi, Dómine, commendamus animam famuli tui **N.**, ut defunctus sæculo tibi vivat: et quæ per fragilitatem humanæ conversationis peccata commisit, tu vénia misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

4. Interim detur campana signum transitus defuncti pro loci consuetudine, ut audientes pro ejus anima Deum precentur. Deinde corpus de more honeste compositum, loco decenti cum lumine collocetur: ac parva crux super pectus inter manus defuncti ponatur, aut ubi crux desit, manus in modum crucis componantur, interdumque adspargatur aqua benedicta, et interim, donec efferatur, qui adsunt, sive Sacerdotes, sive alii, orabunt pro defuncto.